

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
до проєкту постанови Кабінету Міністрів України
«Про затвердження Порядку фортифікації харчових продуктів»

1. Мета

Проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку фортифікації харчових продуктів» (далі – проєкт постанови) розроблено на виконання вимог абзацу п'ятнадцятого пункту 9 статті 7 Закону України «Про систему громадського здоров'я» з метою забезпечення захисту і зміцнення здоров'я населення, запобігання хворобам, покращення якості та збільшення тривалості життя.

2. Обґрунтування необхідності прийняття акту

Проєкт постанови розроблений на виконання вимог абзацу п'ятнадцятого пункту 9 статті 7 Закону України «Про систему громадського здоров'я», яким визначено повноваження Кабінету Міністрів України щодо затвердження порядку фортифікації харчових продуктів.

На сьогодні питання додавання вітамінів та мінеральних речовин до харчових продуктів врегульовано наказом Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження Правил додавання вітамінів, мінеральних речовин та деяких інших речовин до харчових продуктів» від 16 липня 2020 року № 1613, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 16 вересня 2020 р. за № 891/35174. Ці Правила поширюється на всіх операторів ринку харчових продуктів (далі - операторів ринку), незалежно від форми власності, які провадять господарську діяльність, пов'язану з виробництвом харчових продуктів і які самостійно прийняли рішення додавати вітаміни чи мінеральні речовини до харчових продуктів.

Водночас, на сьогодні потребує вдосконалення механізм вирішення актуальної для українського населення проблеми дефіциту окремих вітамінів та мінеральних речовин, що виникає внаслідок особливостей харчової поведінки населення та складу харчових продуктів, що споживаються. Механізмом покликаним розв'язати таку проблему на сьогодні є запровадження обов'язкової фортифікації харчових продуктів.

Проєктом постанови також встановлюється механізм проведення періодичних наукових робіт щодо наявності дефіциту вітамінів та/або мінеральних речовин у населення або окремих груп населення та визначення рівнів споживання окремих харчових продуктів, до яких можуть бути додані такі вітаміни та/або мінеральні речовини. Відтак рішення щодо встановлення/скасування фортифікації харчових продуктів буде науково-обґрунтованим.

У випадку, коли за результатами наукових робіт буде встановлено, що у населення або окремих груп населення наявний дефіцит вітамінів та/або

мінеральних речовин, існує необхідність запровадження обов'язкової фортифікації харчових продуктів, оскільки це є дієвим, економічно обґрунтованим механізмом забезпечення на рівні популяції вітамінами та/або мінеральними речовинами на достатньому рівні.

Унормування положень щодо обов'язкової фортифікації харчових продуктів дозволить забезпечити системне та комплексне регулювання відповідного питання за рахунок міжсекторальної співпраці, що сприятиме поглибленому вивченню стану здоров'я населення, зокрема щодо наявності дефіциту вітамінів та/або мінеральних речовин у населення або окремих груп населення та визначення рівнів споживання окремих харчових продуктів.

3. Основні положення проєкту акту

Проєкт постанови запроваджує обов'язковість проведення періодичних наукових робіт щодо наявності дефіциту вітамінів та/або мінеральних речовин у населення або окремих груп населення та визначення рівнів споживання окремих харчових продуктів, до яких можуть бути додані такі вітаміни та/або мінеральні речовини.

Порядок фортифікації харчових продуктів, який пропонується затвердити, визначає підстави та процедуру запровадження обов'язкової фортифікації харчових продуктів окремими вітамінами та/або мінеральними речовинами.

4. Правові аспекти

Правовідносини у цій сфері регулюються такими нормативно-правовими актами: Законами України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», «Про систему громадського здоров'я», «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів», постановою Кабінету Міністрів України від 12 вересня 2018 року № 739 «Про затвердження Порядку проведення конкурсного відбору наукових, науково-технічних робіт, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету» та іншими нормативно-правовими актами.

Проєкт постанови узгоджується з положеннями Регламенту Європейського Парламенту та Ради (ЄС) № 1925/2006 щодо додавання вітамінів, мінеральних речовин та деяких інших речовин до харчових продуктів, що вже були імплементовані в законодавство України.

5. Фінансово-економічне обґрунтування

Реалізація проєкту постанови не потребує додаткового фінансування із державного чи місцевих бюджетів.

Витрати на проведення наукових робіт/досліджень здійснюватимуться за рахунок державного бюджету в межах видатків головних розпорядників коштів та інших не заборонених законодавством джерел.

Фонд бюджету на 2024 рік за бюджетною програмою 2301020 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері охорони здоров'я» складає 175 122,3 тис. грн (загальний фонд – 60 380,3 тис. грн, спеціальний фонд – 114 742,0 тис. грн).

Обсяг коштів на реалізацію виконання наукової роботи з відповідним обґрунтування за статтями витрат визначається на етапі конкурсного відбору наукових робіт, що плануються до виконання за рахунок коштів державного бюджету.

6. Позиція заінтересованих сторін

Проект постанови потребує проведення публічних консультацій.

Проект постанови не стосується питань функціонування місцевого самоврядування, прав та інтересів територіальних громад, місцевого та регіонального розвитку, соціально-трудової сфери, прав осіб з інвалідністю, функціонування і застосування української мови як державної, тому не потребує погодження з уповноваженими представниками всеукраїнських асоціацій органів місцевого самоврядування, уповноваженими представниками всеукраїнських профспілок, їх об'єднань та всеукраїнським об'єднанням організацій роботодавців, Уповноваженим Президента України з прав людей з інвалідністю, Урядовим уповноваженим з прав осіб з інвалідністю та всеукраїнськими громадськими організаціями осіб з інвалідністю, їх спілок, Уповноваженим із захисту державної мови.

Проект постанови не стосується сфери наукової та науково-технічної діяльності.

Проект постанови потребує погодження з Міністерством освіти і науки України, Міністерством аграрної політики та продовольства України, Міністерством фінансів України, Міністерством цифрової політики України, Міністерством економіки України, Державною службою України з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини, Державною регуляторною службою України, а також отримання правового висновку Міністерства юстиції України.

7. Оцінка відповідності

У проєкті акта відсутні положення, що:
 стосуються зобов'язань України у сфері європейської інтеграції;
 стосуються прав та свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав людини і основоположних свобод;
 впливають на забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;
 містять ризики вчинення корупційних правопорушень та правопорушень, пов'язаних з корупцією;
 створюють підстави для дискримінації.

Проект акта потребує направлення Національного агентства з питань запобігання корупції для визначення необхідності проведення антикорупційної експертизи.

Проект акта потребує експертизи Урядового офісу координації європейської та євроатлантичної інтеграції Секретаріату Кабінету Міністрів щодо відповідності проекту акта зобов'язанням України у сфері європейської інтеграції та праву Європейського Союзу (acquis EC).

8. Прогноз результатів

Проект постанови забезпечить правову основу для запровадження обов'язкової фортифікації харчових продуктів на підставі наукового обґрунтування. Споживання населенням збагачених вітамінами та/або мінеральними речовинами окремих категорій харчових продуктів, сприятиме усуненню існуючих вітамінно-мінеральних дефіцитів, що в результаті призведе до суттєвого покращення показників здоров'я населення України та відповідно покращення соціально-економічних і демографічних показників.

Вплив на інтереси заінтересованих сторін

Заінтересована сторона	Вплив реалізації акту на заінтересовану сторону	Пояснення очікуваного впливу
Населення	позитивний	Запровадження обов'язкової фортифікації сприятиме усуненню вітамінно-мінеральних дефіцитів та покращення стану здоров'я населення, зменшення рівні неінфекційної захворюваності
Суб'єкти господарювання	позитивний	Прийняття проекту постанови дозволить забезпечити правову визначеність щодо механізму додавання вітамінів та мінеральних речовин до харчових продуктів при запровадженні обов'язкової фортифікації.
Держава	позитивний	Формування інформаційного фонду щодо рівнів споживання окремих харчових продуктів та вітамінно-мінеральних дефіцитів

		серед населення або окремих його груп. Покращення стану здоров'я населення з відповідним позитивним впливом на соціально-економічні та демографічні показники.
--	--	--

Міністр охорони здоров'я України

Віктор ЛЯШКО

«_____» _____ 2024 р.